

Nr 379.

Av herr **Lindén**, angående avskaffande av prästexamen.

Ingen vill eller kan bestrida, att det ur samhällets synpunkt är fördelaktigt, att den, som vill ägna sig åt viss verksamhet i enskild eller allmän tjänst, också kan visa sig vara lämpad för verksamheten. Men det torde därför inte vara nödvändigt uppehålla en examen, som i verkligheten knappast är till för något annat än sin egen skull. Har den, som vill ägna sig åt t. ex. allmän tjänst, redan prövats och befunnits godkänd, förefaller det vara onödigt och onyttigt, att han på nytt prövas i samma ämnen — och prövas av personer, som mindre än de första äga förutsättningar härför. En sådan ytterligare »prövning» får närmast karaktären av en tom formalitet, som dock har kvar förmågan att irritera.

Utan någon som helst tvekan torde den s. k. prästexamen kunna räknas till detta slag av examina. Den, som söker inträde i prästämbetet, skall, innan han kan prästvigas, enl. KS 18 april 1884 inför domkapitlet i det stift, inom vilket sökanden vill bliva anställd, avlägga prov i exegetisk teologi, systematisk teologi, historisk teologi samt praktisk teologi och kyrkolagfarenhet. För att överhuvud taget få rätt avlägga denna s. k. prästexamen måste han jämlik KS 30 okt. 1903 ha avlagt teologie kandidatexamen eller licentiatexamen eller andra likvärdiga prov. Endast teologie professorer eller de som avlagt prov för teologie professur, teologie lektorer, som vid universitet avlagt teologisk examen, och teologie docenter äro befriade från skyldigheten att avlägga prästexamen.

Om i prästexamen krävts insikter i vissa praktiska värv, prästen till gagn i hans verksamhet bland församlingsborna eller i förmåga att leda församlingsarbetet, föra kyrkoböcker etc., hade denna examen förvisso haft en betydande uppgift att fylla, men då den närmast avser att pröva prästkandidaterna i ämnen, i vilka de redan äro prövade, synes den vara meningslös. Såvitt känt är, har heller aldrig något betyg från universitet ändrats, höjts eller sänkts. Avser examen att vara någon slags intelligensprövning, må däremot göres den invändningen, att sådana prov — därest de kunna anses vara av behovet påkallade — kunna utföras på annat och lämpligare sätt.

Ett förslag, innebärande att prästexamen avskaffas, torde icke kunna betraktas såsom ett utslag av bristande pietet mot gammalt och fornt. En annan gammal prästerlig examen, nämligen pastoralexamen, som var ett villkor för den präst, som önskade vinna befordran till kyrkoherde, avskaffades redan för ett halft hundratal år sedan. Den hade fyllt sin uppgift, liksom prästexamen, under tider, då prästernas utbildning ännu var bristfällig och otillräcklig.

Den undantagsställning, som prästexamen intager, stödjer sig uppenbarligen icke på bärande grund.

Under hänvisning till ovan anförda får jag hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande avskaffande av prästexamen.

Stockholm den 23 januari 1937.

Lars V. Lindén.
